

Dr. Heylmann Katalin bv. o. ezredes jelentése

**Tisztelt Miniszter Úr! Államtitkár Úr! Főcsoportfőnök Úrhölgy! Altábornagy Úr!
Hölgyeim és Uraim!**

Engedjék meg, hogy egy személyes megjegyzéssel kezdjem hozzászólásomat. 30 éve álllok a büntetés-végrehajtás szolgálatában, ebből 23 éve az Országos Parancsnokság állományában és 15 éve vezetői beosztásban irányítom az egészségügyi szakterület tevékenységét. Mégis ez az első alkalom, hogy éves értékelő értekezleten szót kérek. Eddig úgy ítéltem meg, hogy az írott jelentésben foglaltak, melyek többnyire elismeréssel méltatták az egészségügyi szolgálat munkáját és felhívták a figyelmet az objektív feltételekben tapasztalható elmaradásokra, elégségesnek bizonyulnak. Most úgy gondolom, és felelősségtudatom is azt diktálja, hogy a bv. egészségügyi intézményeit érintő problémák kiemelt hangsúlyt kapjanak.

A büntetés-végrehajtás egészségügyi hálózatában működő fekvőbeteg intézmények, különös tekintettel az épület komplexumok korára, állagára, műszaki állapotára, a vonatkozó jogszabályokban előírt építészeti minimum feltételeknek nem felelnek meg, és a működési teljesítőképesség határán állnak.

Már az 1970-es években is szóba került a Bv. Központi Kórház sorsának rendezése, hiszen a huszáraktanyába ideiglenes jelleggel betelepített Kórház már akkor sem felelt meg a követelményeknek. Az eltelt 35 év alatt folyamatosan végzett felújítások és kisebb korszerűsítési munkálatok ellenére sem teljesíthetők a különböző normákban, szabványokban meghatározott előírások, különösen az orvosi és orvostechikai tudományok fejlődésére figyelemmel meghatározott – elsősorban építészeti – minimum feltételek.

A Kórház, más Magyarországon azonos helyzetben lévő szakellátó intézményhez hasonlóan, nyilvánvaló ellátási érdek miatt kapott az ÁNTSZ illetékes intézetétől ideiglenes működési engedélyt. A határidők azonban végesek. Az egészségügyi hatóság által elmúlt évben lefolytatott helyszíni szemlék során megállapították, hogy súlyos, a betegellátás közegészségügyi-járványügyi biztonságát veszélyeztető kockázati tényezők mellett zajlik a műtő üzemeltetése. A higiénés fegyelem és a szakemberek gondossága, odafigyelése, a helyben végrehajtható műtétek körének szűkítése sem teszi már elodázhatóvá a régóta szorgalmazott beruházást.

A területi ÁNTSZ – a megfelelő intézkedések hiányában – a műtő működéséhez a továbbiakban nem járul hozzá. Ennek következményeivel, pedig számolnunk kell. Sem az önkormányzatok, illetve más fenntartásban lévő egészségügyi intézmények, sem a bv. intézetek nincsenek felkészülve arra, hogy a műtéti beavatkozást igénylő fogvatartottak fogadásáról, ellátásáról, őrzéséről, a biztonsági feltételek megteremtéséről gondoskodjanak. Ehhez a büntetés-végrehajtás keretében is hiányzik a kellő létszámú személyzet, szállítójármű és a feladat végrehajtásának fedezetét adó anyagi forrás.

A Kórház aktuális helyzetét illetően súlyosbító tényező még a vízellátás zavara, amely ugyancsak alapvető közegészségügyi kifogásként jelenik meg.

A Kórházban az új műtő blokk kiépítése és a vízellátás zavarának megszüntetése halaszthatatlan.

A fent említettek figyelembe vételével a büntetés-végrehajtás fejlesztési programjáról szóló 2147/2002. (V. 10.) Kormány határozat is elrendeli a Bv. Központi Kórház, valamint annak utókezelő részlege bővítését, korszerűsítését, 2005-2006-ra meghatározott határidővel.

Az említett kormányhatározat rendelkezik arról, hogy meg kell teremteni a több mint 100 éves épületekben működő Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet korszerű elhelyezésének feltételeit is, igaz, hogy ez esetben 2007-2008-ra állapítja meg a teljesítés határidejét.

Mivel az IMEI feladatai végképp nem telepíthetők más egészségügyi szolgáltatóhoz, helyzete ugyancsak aggasztó. Az elavult épületkomplexum állaga, a víz- és elektromos hálózat állapota, a betegek elhelyezése és az ápolószemélyzet munkakörülményei súlyosan kifogásolhatók, mely kritika rendszeresen megfogalmazódik a szakmai és civil szervezetek részéről. Valamennyien megemlítik a korszerűtlen elhelyezést, a kórtermek zsúfoltságát, a sívárnak tűnő környezetet. Nehezményezik, hogy olyan kórtermek is vannak, ahol 17 beteg fekszik egymástól kb. 30-40 cm-re levő ágyakon, ahová egy közti éjjeliszekrény sem fér el, mindez balesetveszélyt, fertőzésveszélyt jelent és antihumánus.

A pszichiátriai orvos-szakmai felügyeleti ellenőrzések minden alkalommal megállapítják, hogy sajnálatos módon a kiváló szakmai színvonalat – a vezetés által megtett maximális erőfeszítések ellenére – jelentősen lerontja az előregedett épület és a börtönnel való szoros összefüggés káros hatása, melyet javítgatásokkal, korszerűsítésekkel kiküszöbölni nem lehet. Több fórumon elhangzott, hogy „megoldást csak egy önálló telephelyen kialakított intézet jelentene.”

Fenti kifogásokat hangsúlyozzák többek között a CPT, a Helsinki Bizottság, az MDAC szakemberei és nem utolsósorban az állampolgári jogok országgyűlési biztosa is.

A Központi Kórházhoz hasonlóan az IMEI is csak ideiglenes működési engedélyt kapott, melynek ellátási érdekből történő meghosszabbítása 2007. december 31-én jár le.

A finanszírozás okán a Kórház égisze alá rendelt Nagyfai Krónikus Utókezelő Részlegen a pótágyakkal is legfeljebb 80 fő elhelyezésére van lehetőség, ez azonban a tényleges igények felét sem elégíti ki. Létesítések az épület a munkaterápiás alkoholelvonás céljaira készült. Azóta azonban korszerűtlenné vált és a karbantartások hiánya miatt az épület állaga leromlott, a kórházfunkcióhoz szükséges fejlesztések, pedig elmaradtak.

Időközben regionálisan olyan ellátásokat is meg kellett szervezni, melyek a meglévő bv. egészségügyi intézmények kapacitását végleg meghaladták. A büntetés-végrehajtás több bv. intézetbe telepítve oldja meg a mozgásszervi betegségben szenvedő fogvatartottak rehabilitációját, fizioterápiás kezelését, mely programok szintén fekvőbeteg háttérrel kívánnának.

Ugyancsak kórházi kapacitásbővítést indokol a kábítószer fogyasztók, -függők akut ellátása, toxikus állapotok, elvonási tünetek kezelése.

Összegezve megállapítható, hogy a büntetés-végrehajtás fekvőbeteg intézményei, műszaki állapotuk, a kényszerűségből összezsúfolt funkciók, a többségében elavult épületek miatt, az újonnan megfogalmazott mennyiségi, minőségi és szerkezeti követelményeknek nem felelnek meg.

A vázolt probléma rendezése érdekében több intézkedésre is sor került. Vezetői instrukciók szerint számos előterjesztést, alternatív javaslatot dolgoztunk ki, pályázati dokumentu-

A BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI SZERVEZET 2005. ÉVI ÖSSZTEVÉKENYSÉGÉT ÉRTÉKELŐ,
A 2006. ÉVI FŐ FELADATOKAT MEGHATÁROZÓ ORSZÁGOS ÉRTEKEZLET

mot állítottunk össze, egyeztettünk az eljáró hatóságokkal, illetve kértük a közreműködő szervezetek támogatását, megértését.

Miniszter Úr és az Igazságügyi Minisztérium illetékes vezetői szintén jól ismerik a helyzetet. Segítséget kaptunk a lehetséges források felkutatásában, prioritásként kezelték a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében benyújtott pályázatot. Elsőbbséget élvez az ingatlanok eladásából származó bevétel e célra történő felhasználása is. A lehetséges fedezetet jelentő, a rendkívüli tartalék előirányzat kérelem benyújtásának ötlete és támogatása is a tárca szakértőinek jó szándékát dicséri.

Tisztelt Elöljárók! Tisztelt Állományértekezlet! A Büntetés-végrehajtás egészségügyi szolgálatának tradicionálisan elismert szakmai tevékenysége mellett, egyre sürgetőbb feladat a működéshez szükséges objektív háttér biztosítása, hogy az egészségügyben tervezett reformfolyamatokhoz a szakma szabályainak megfelelően tudjunk igazodni, csatlakozni. Ehhez kérem vezetőink további támogatását és mielőbbi intézkedését.

Miniszter Úr, jelentem befejeztem.